

lehetőségét adja meg, az örökkévalóság és a végtelenség kategóriáit emeli ki. Mindamellet a szépségideál folytonos átalakulását észlelve a művészetet mint vágyat, „gyönyörű kutatást, sóvárgást, akarást” határozza meg. Szenteleky tetszésítélete idillikus vonásokra épül, „a szép varázsos érzete őt tiszta magasságokba emeli”, „lelke megfinomul és felemelkedik a művészetrajongásban, mint könnyű finom fehér füst, mely mennyei felhőhöz hasonlatos. S mi onnan felülről angyali mosollyal, szelíd megbocsátással tekintünk e sárra, vérre, harcra, csúfságokra. . .” A *szép* fogalma számára ily módon egypólusú, egysíkú, habár koronkénti, írónkénti relativitása nyilvánvaló. A *Mi tetszik és miért?* című könyvében Farkas Geiza egy dialektikusabb tetszésszététikai felfogást sugall, mert az élvezet problémáját a szenvedésből bontja ki. A szenvedés mint feszültség fogalmába ugyanis szerinte az élmények, a benyomások is beleférnek. Loósz István Adyról írott könyvében a tetszés következményeiről szóló felismerést emelnék ki: a szerző szerint – Nietzsche nyomán – „az eksztázis és mámor állapotában ébred az ember tudatára az ő lényegbeli egységének”. Láng Árpád dadaista esztétikája egy provokatív gesztusokkal megközelíthető *harmónia* lehetőségébe kapaszkodik; Csányi Endre, aki a „legelső magyar nyelvű Baudelaire-könyvet” írta meg Zentán, tetszésítéletében a *modern ellenmondásosság*ot hangsúlyozza. Sinkó esztétikai kategóriák helyett az *élet kategóriáit* építi be a művészi lényeg fogalmába, Kázmér Ernő pedig a tetszés állapotát az *impresszió* hőfokától és erejétől teszi függővé.

Élvek, eszmék, tanok és törekvések nem összefüggéstelen halmaza járható körül ebben a kis szemelvénygyűjteményben, s a viszonylatok, értékösszefüggések hálózatában Szenteleky helye és sajátos jelentősége is kirajzolódik.

SZENTELEKY ÉS AZ INTÉZMÉNYES KÖNYVKIADÁS KEZDETEI

CSÁKY S. PIROSKA

Amikor a két háború közötti intézményesített könyvkiadási kísérletről beszélünk, nem kerülhetjük meg Szenteleky Kornél nevének említését, irodalomszervező munkáját. Az 1930-as évek elején kezdeményezett és 1932-ben beindított könyvsorozatokat, a Jugoszláviai Magyar Könyvtár és a Kalangya Könyvtár (1933) köteteinek szerzőit Szenteleky igyekezett serkenteni – főként levelezés útján – művek írására, sajtó alá rendezésére. Szenteleky ekkor már nagy betegen, gyakran lázasan írta leveleit barátainak közvetlen hangnemben, másoknak a tiszteletet sugalló tartózkodóbb, udvarias szöveggel. Levelezése

* Szenteleky Kornél irodalmi levelei 1927–1933. Sajtó alá rend. és bevezetéssel ellátta Bisztray Gyula és Csuka Zoltán. Zombor–Budapest. Kiadja a Szenteleky Társaság, 1943. A levelek hivatkozási sorszáma a fenti kötetre utal a továbbiakban

alapján figyelemmel tudjuk kísérni, milyen szervezési nehézségekkel kellett megküzdenie, hogy a két sorozat 12–14 kötete napvilágot lásson. A Jugoszláviai Magyar Könyvtár 12 kötetében (tkp. 9 mű, mivel három kétkötetes) szerkesztőként Strelitzky Dénes neve van feltüntetve, a Kalangya Könyvtár első kötetének szerkesztője Szenteleky volt (a 3–4. köteten már Szirmai Károly neve áll). De vajon mennyire volt ő a szerkesztő, és valóban csak ezt csinálta-e? Ezekre a kérdésekre szeretnénk választ adni vázlatos áttekintésünkben.

Az intézményes könyvkiadás beindítása és megvalósítása a Literária Lap- és Könyvkiadó tevékenységéhez kapcsolódik. Valójában Szenteleky és Kende Ferenc együttműködésének eredménye volt. A Literária könyvbehozattal, lap- és könyvterjesztéssel foglalkozott elsősorban. Mivel a *Kalangya* irodalmi folyóirat anyagi nehézségekkel küszködött – Vajdaságban mecénások alig akadtak –, a Literária, illetve Kende Ferenc vállalta, hogy új terjesztési módot alkalmaz a folyóirat megjelentetése érdekében és előfizetők gyűjtésével biztosítja a lap zavartalanabb megjelenését. Akkoriban merült fel egy könyvsorozat beindításának a gondolata is, amelynek az ötletét az Erdélyi Szépművészeti Céh kiadványai adták (7 esztendő alatt 68 szép és tartalmas kötetük jelent meg.) Vajdaságban sokkal szerényebbek voltak a lehetőségek. A szervezett könyvkiadás minden bizonnyal serkentette volna a vajdasági írók alkotótevékenységét. Maga a tudat is, hogy művével nem kell házalni az írónak, mert ha a tervezett sorozatban jelenik meg, akkor ezt a feladatot a forgalmazó végzi el helyette. Csak más formában. A forgalmazó nem házal, szervezeten terjeszt. A sorozat megindításának tervéről a *Kalangya* híreiben olvashatunk már 1932 májusában. (*Kalangya*, I. évf. 1932. 5. sz.) Itt jelezték, hogy a sorozat Kalangya Könyvtár címen jelenik meg, s „az író és olvasó szövetkezése lesz a magasrendű élő irodalom megteremtésére és fönntartására”. (*Kalangya*, I. évf. 1932. 6. sz.)

Főleg prózai művek kiadását tervezték, verses kötetek közül esetleg antológiát számítottak kiadni. Szenteleky kezdetől fogva jónak látta a Literáriával való együttműködést, mert a jó szervezéstől függ a kiadói vállalkozás sikere. A könyvek terjesztését ők tudnák legeredményesebben elvégezni, pontosabban ők adminisztrálnák és szerveznék meg. Tekintve, hogy a könyvkiadás ötlete a Becskereki Magyar Közművelődési egyesület keretében működő írói szekcióban született meg, voltak más vélemények is. Egyesek úgy gondolták, hogy az Egyesület női szakosztálya a propaganda erejével, s a sajtó segítségével olcsóbban tudná megszervezni. Szenteleky nem ismerte ugyan a Literária ajánlatát, mégis úgy vélte, hogy üzletileg aligha drágítaná meg a dolgot, s a siker biztosabb, ha értő emberek végzik a munkát, mint ha csupán a lelkesedéstől fűtött magánemberek, akik nem értenek kellőképpen az adminisztráció bonyolult ügykezeléséhez. (255. levél, Draskóczy Edének, 1932. I. 21.)

Végül is létrejött a megegyezés a Magyar Közművelődési Egyesület és a Literária között, miszerint az 1932–1933-as évben 10 kötetes sorozatot ad ki, mivel a 10 kötet adminisztrációja ugyanannyiba kerül, mint az eredetileg tervezett 3–4 köteté. A terv szerint évi 4 könyv, 4 vajdasági regény jelent volna meg 160–200 oldal terjedelemben, s azokat a *Kalangya* előfizetőihez jutányo-

sabban küldték volna meg. Elsőnek Radó Imre Gyóni Gézáról szóló regényét tervezték. (*Kalangya*, 1932. 5. sz.)

A Kalangya Könyvtár mellett dr. Sterlitzky Dénes szerkesztésében Jugoszláviai Magyar Könyvtár címen másik sorozatot is terveztek, amely havonta egy magyar könyvet szándékozott kiadni: „A könyvtárnak kettős célja van. A magyar kultúrát szolgálni azzal, hogy az itt élő magyar íróknak lehetővé tegyék munkáik nyilvánosságra hozatalát és a magyar közönségnek, hogy ezekhez hozzájusson. . . Másrészt meg akarjuk ismertetni a délszláv népek irodalmát, művészetét, történelmét és népi szokásait. Közelebb akarjuk hozni egymáshoz az itt élő két népet, mert a kölcsönös megértés a boldogulás egyetlen útja. A délszláv népek szellemi és lelki életének megismerése az annyira óhajtott közeledésnek első komoly lépése lesz. Programunk nem szorítkozik csak szép-irodalmi művekre, hanem életünk minden megnyilvánulását igyekszik megőrizni. Ezért történelmi, gazdasági, művészi és etnográfiai tárgyakat is felölel.” (*Kalangya* hírei. *Kalangya*, I. évf. 1932. 7. sz.)

A tízkötetes sorozat tetszetős terv volt, komoly kiadói vállalkozás, de néhány problémát is felvetett. Egyrészt több író jutott volna szóhoz; Szenteleky, a szervező mégis aggályainak adott hangot: „Csak persze tíz jó könyvet kiadni nem könnyű dolog, különösen, hogy 7–8 regény legyen közöttük. De megpróbáljuk. Jobb, ha ilyen ultimátum alakjában szólítanak fel bennünket a munkára”. (257. levél, Csuka Zoltánnak, 1932. I. 27.)

Szenteleky komolyan kezdte el a szervező munkát. Kristály Istvánnak írta, mikor a Literáriával való együttműködést jelezte neki: „A tíz kötetből egy a tiéd. Kérdezlek tehát mit akarsz adni? A mai közönség okvetlenül regényt olvas legszívesebben, ezért Tőled is regényt kérünk és várunk, mert különben is szűkölködünk a regényírókban.” (258. levél, Kristály Istvánnak, 1932. I. 31.) Külön kérte a szerzőt, hogy nagyon szép legyen az írása „mert ennek a sorozatnak nemcsak életrealitásunkat, hanem erőnket, nivónkat kell bemutatnia. . .” (uo.) A kért regény nem készült el, vagy ha elkészült, nem ütötte meg a mércét. Tény, hogy a sorozatban nem jelent meg.

Hasonló kéréssel fordult Szenteleky Szirmai Károlyhoz. Arra kérte, hogy novelláit gyűjtse kötetbe, és adjon neki címet is: „Szeretném, ha a te könyved lenne az első.” (263. levél, Szirmai Károlynak, 1932. II. 18.) (Szirmai kötete meg is jelent, a *Kalangya* Könyvtár 2. füzeté lett. Kendővel némi nézeteltérései voltak a kötet miatt – ennek a levélváltásnak az ismertetésére nem térünk ki ezúttal.)

A kéziratok begyűjtése, a sorozat szerkesztése sok munkát igényelt. Szenteleky fáradhatatlanul írta a leveleket. Akitől csak elfogadható kéziratot remélt, azt igyekezett beszervezni. Kiss Vilmosnak (Magisternek) írt leveléből: „Örömmel olvastam, hogy regényt készülsz írni. Természetesen szívesen vennék abba a Vajdasági Sorozatba, ha a többi illetékes is elfogadja. Egyelőre sok az ígéret, de kész kiadásra alkalmas könyv mindössze kettő van. Sem a Közművelődési Egyesület, sem a Literária nem sietteti a dolgot, aminek részben örülök is, mert a sorozatnak igazán reprezentatívnak kell lenni, ezt a tíz

könyvet gondosan kell összeválogatni és nem sietve összecsapni. Mire az első könyvek megjelennek, talán a te regényed is készen lesz.” (264. levél [Magister] Kiss Vilmosnak, 1932. II. 24.) A regény nem készült el az idő alatt, amíg a sorozat fennállt, vagy a „többi illetékesnek”, esetleg Szentelekynek sem tetszett. Tény, hogy Magister-kötet nem jelent meg a Szenteleky által Vajdasági Sorozatnak említett könyvek között – valójában a Kalangya Könyvtárról, illetve a Jugoszláviai Magyar Könyvtárról van szó. Magister 1931-ben kiadott elbeszéléskötetét *Filmtekercek* címen a Literária Lap- és Könyvterjesztő Vállalat adta ki. 1933-ban *Száz asszony* : Regényes életek Napóleon körül címen, 1934-ben pedig *Szerelmes istenek* : 6000 év regénye c. műve a Minerva nyomdában készült. A két kötet egyikéről tudhatott Szenteleky.

Időközben lassan rendeződött a *Kalangya* ügyvitele, és a *Kalangya* hírei között ezt olvashatjuk: „A legutóbbi hónapban azután az a jelentős eredmény is történt, hogy véglegesen kialakult a jugoszláviai magyar irodalom adminisztrációjának kérdése a *Kalangya*, a Kalangya Könyvtár és a dr. Strelitzky Dénes szerkesztésében megjelenő Jugoszláviai Magyar Könyvtár adminisztrációját Kende Ferenc szakértő vezetése mellett összpontosítottuk. . .” (*Kalangya*, I. évf. 1932. 8. sz.)

A Literária Lap- és Könyvterjesztő vállalat fennállásának ebben a szakaszában fejtett ki legeredményesebb, legértékesebb tevékenységet a vajdasági magyar irodalom életében: a *Kalangya* előfizetőinek számát 2000-re növelte, s létrehozta Szentelekyék segítségével az annyira hiányolt intézményes vajdasági magyar könyvkiadást. Azzal, hogy a Literária átvette a könyvkiadást, s megindította a kiadást megelőző népszerűsítő akciókat (hirdetés, előfizetési felhívás stb.), nem szűnt meg az együttműködés Kende és Szenteleky között. „Ami a Jugoszláviai Magyar Könyvtárt illeti, tudod, hogy mindenképpen Veled vagyok a munkában és nagyon szívesen szolgálok tanáccsal, tervvel, ötlettel. Egyelőre két kötetre ajánlanék szerzőket. Először Börcsök Erzsébetnek, ennek a fiatal és tehetséges írónőnek van egy érdekes, eleven, ha mindjárt kissé asszonyos regénye, mely azonban határozottan jó regény. A regényt a Közművelődési Egyesület tervezett könyvsorozatába gondoltuk beilleszteni. Másodszor illő lenne, ha Petrovity Velykónak magyar tárgyú és vajdasági novelláiból egy kötetre valót összegyűjtenénk, lefordítanánk és a JMK-ban megjelentetnénk. Ez olvasóközönségünket mindenestre jobban érdekelné, mint Ducicity csevegése. . .” (323. levél, Kende Ferencnek, 1932. X. 27.)

A Jugoszláviai Magyar Könyvtár első kötete 1933 januárjában jelent meg (az előszó 1932 decemberében íródott), s nem Veljko Petrović novellái, hanem Jovan Dučić *Álmok városa* c. műve volt. A kötethez mellékelte tájékoztató a tervezett sorozatokat ismertette, a kötetek előállítását, a megjelenés előtt álló műveket, azzal, hogy az esetleges változtatások jogát fenntartja a kiadóhivatal. Szenteleky nem lelkesedett Dučić művéért, Dučić „csevegéséért” – ahogyan az előszóban műfajilag meghatározta Debrezeni József, a fordító. „Csevegés mindenről, mindenkinek, ötletek, axiómák, portrék, vázlatok és elhatározóan frappáns meghatározások népekről, emberekről, korokról és hősök-

ről, annak a földtájnak művészi leírása kapcsán, ahol az író éppen megfordul.” (Dučić: Álmodó városa. – 9 p.)

Dučić az előszóban köszöntötte az induló könyvsorozatot (JMKtár) és sikert kívánt a „rokonszenves vállalkozásnak”. „Minden célkitűzést, mely a népek közeledésének eszméjét szolgálja nemesnek és pártolásra érdemesnek tartok. Az ilyen közeledési akciók elhivatott vezérei természetesen az írók és költők, akiknek feladatai nagyon megsokasodtak korunkban, mikor szerte a világon a gyűlölet és elfogultság kiáltó szava harsog.” (uo. 13) S míg Dučić elégedett volt Debreczeni József fordításával, Szentelekynek merőben más volt a véleménye róla: „A fordítást összevettem az eredetivel, s megdöbbenem, milyen »szabad« Debreczeni fordítása. A kihagyásokról nem beszélek, lehet, hogy azok Ducsy beleegyezésével történtek, de a meglevő szöveg értelme sokszor egészen más, mint az eredetie. Debreczeni hozzákölt, sőt saját szellemességeit csempészi be a szövegbe, mikor nem érti meg a kissé komplikált mondatokat. A helyesírás rettenetes!” (359. levél, Kende Ferencnek, 1933. jan. 29.) Magáról a műről sem volt jó véleménye: „A Jugoszláviai Magyar Könyvtár első kötete némi csalódást okozott. Most, hogy végigolvastam Ducsy útleveleit, látom csak, mennyi erőszakolt szellemesség, történelmi botlás, művészettörténeti tájékozatlanság hemzseg ezekben a nagyképű balkáni franciasággal megírt lotyogásokban.” (Uo.) (Talán túl szigorúan ítélte meg Szenteleky Dučić szövegét. Abban mindenestre igaza volt, hogy nem ilyen olvasmányt kellett felkínálni a vajdasági olvasóközönségnek, különösen akkor nem, amikor amúgy is kevés könyv közül választhatta meg szellemi táplálékát.)

Azonnal jelezte, hogy nem óhajt a könyvről ismertetést írni. „Talán Czako Tibor vállalná ezt a feladatot, de az eredeti szöveget nem szabad a kezébe juttatni” (uo.). Csuka Zoltánnak is jelezte: „A Ducsy kötetéről azonban nem írok, mert jót nem írhatok róla. . .” (360. levél, Csuka Zoltánnak, 1933. jan. 31.) Rosszat viszont nem akart, hiszen mégiscsak az előre népszerűsített, legjobbnak minősített sorozat első kötetéről volt szó (amelynek a sorozatszerkesztője maga Szenteleky volt – legalábbis névlegesen), egy rossz kritika semmiképpen sem töltött volna be könyvnépszerűsítő szerepet. Márpedig az intézményesített könyvkiadásnak az is célkitűzése volt, hogy hazai íróktól minőségi műveket juttasson el az olvasóhoz.

A két párhuzamosan induló sorozat közül Szenteleky a Kalangya Könyvtárat szorgalmazta volna jobban, mivel a Jugoszláviai Magyar Könyvtár koncepcióját nem látta tisztán. „Az sem tudom mi a célja, a szempontja a Jugoszláviai Magyar Könyvtárnak? Irodalmi, népszerűsítő, népies, a kisebbségi öntudatot nevelő, avagy szórakoztató? Véleményem szerint roppant fontos lenne legalább minden évben egy-két olyan kötetet kiadni, amely földünkkel, népünkkel foglalkozik. Nem éppen szigorúan tudományos munkákra gondolok most, hanem jól megírt, élvezetes és hézagpótló kötetekre, amelyek Bácska és Bánát történelmével, néprajzi érdekességével, etnikai kölcsönhatásával, Tisza menti magyar folklórával, magyar néplélekkel, népművészetével, miljöhatásával

val foglalkoznának. Milyen életbevágóan fontos lenne ezeknek a témáknak feldolgozása!” (356. levél, Cziráky Imrének, 1933. jan. 21.) A sorozat szerkesztője Streliczky Dénes inkább anyagiakkal tudta pártolni a magyar irodalmat, mint hozzáértéssel előbbre vinni. Ez az anyagi támogatás elég homályos volt – vagy csak az anyagiak felhasználása. Míg Kende Ferenc önéletrajzi valóságaiiban (Így éltem. . . OSZK, kézirat) nyíltan kimondta, hogy a Magyarországról juttatott anyagi támogatást egyesek a kultúra fejlesztése ürügyén zsebre vágták, addig Szenteleky csak barátaihoz írt leveleiben juttatta kifejezésre kételyeit a pénzeléssel és Streliczky szerepével kapcsolatban. Szenteleky befolyásolhatóan és határozatlan egyénnek tartotta Streliczkyt, aki huzamosabb „mérlegelés” után csak abba fekteti a pénzt, amit érdemesnek tart támogatásra. Szenteleky nem véletlenül jegyezte meg: „Úgy látom nincs megfelelő ember, aki ezt a Jugoszláviai Magyar Könyvtárt szerkeszteni. Ebben a sorozatban – úgy érzem – rettenetes dolgok fognak napvilágot látni.” (324. levél, Szirmai Károlynak, 1932. okt. 31.) Több név is felmerül a sorozat lehetséges szerzői között, de a művek ismerete nélkül nehéz lenne őket értékelni: Ivić Aleksa, Govorkovich János, Kázmér Ernő, Havas Emil.

A könyvsorozatok terve lassan letisztult, és kialakult lassan a könyvkiadás ritmusa is. A Kalangya Könyvtár négy könyvet tervezett, ennyit is adott ki; a Jugoszláviai Magyar Könyvtár pedig havonta egy kötetet. A megjelent kilenc címszóból három két kötetben jelent meg. Ezek közé tartozott a vajdasági magyar irodalom antológiája, az *Ákácok alatt*. A tervezett antológia anyagát az íróknak küldött körlevél alapján szerették volna begyűjteni. Szenteleky, a kötet szerkesztője arra kérte a szerzőket, küldjenek saját választásuk alapján szöveget. Szerinte az antológiának csak akkor lesz létjogosultsága, ha nem közepszerű szövegeket tartalmaz, s a szövegek színesegek, jellegzetesen az itteni szellemiséget tükrözik. Szenteleky igyekezete nem minden írónál talált megértésre. Március 13-án adott hírt az első visszautasításról (Laták Istvántól kapta). „Merev, elvakult felfogását nem lehet megváltoztatnunk, nélküle is megleszünk, noha tehetsége vitán felül áll” – írta Kende Ferencnek. (378. levél, 1933. márc. 13.) Kende Ferenc *Gyík anyó* című novellája viszont Szenteleky szerint nem tükrözte a „vidék lelkiségét”, enélkül viszont „antológiánk unalmas, gyökértelen, érdektelen gyűjtemény lesz – és sikere nem lesz”. (390. levél, Kende Ferencnek, 1933. márc. 29.)

Szenteleky nemcsak a könyvek megjelenésének útját egyengette, szorgalmazta a könyvismertetések írását is. Fontosnak tartotta, hogy a *Kalangyában* rendszeresen jelenjenek meg ismertetések az új könyvekről. Néha előre jelezte, mi várható. Draskóczy Edének írta Óbecsére (386. levél, 1933. márc. 21.): „Geiza bácsi regénye a »Fejnélküli ember« hamarosan megjelenik, mint a Kalangya Könyvtár első kötete. Nagyon szeretném, ha a *Kalangyában* Te írnál erről a könyvről, melynek pszichopatológiai értékét és érdekességét Te tudnád legalkalmasabban, leghozzáértőbben kifejezni, mert az értékelésben okvetlenül szükséges ismerni Geiza bácsi nagy tudományos múltját és egész sajátos egyéniségét”.

Folytathatnánk az idézéseket, utalásokat, hogy közelebbről megvilágítsuk

Szenteleky szerepét az intézményes könyvkiadás kialakulásában. Állítólagos szerkesztője volt a Kalangya Könyvtárnak és irodalmi tanácsadója a Jugoszláviai Magyar Könyvtárnak. „Én tanácsadó lennék, de eddig még nem igen kérték ki tanácsomat” – írta keserűen Cziráky Imrének. (356. levél, 1933. jan. 21.) A szerkesztői munkára anyagilag is ráfizetett, de azt jobban elviselte, mint az erkölcsi kudarcot, a sérelmeket. A Szirmai-novelláskötet körüli félreértések kapcsán írta Kende Ferencnek: „Én azt hittem eddig, hogy a Kalangya Könyvtár szerkesztője vagyok s csak a Vilt-féle előszó alkalmával rendült meg kissé a hitem, de Te hamarosan megnyugtattál. Most azonban látom, hogy nekem a K. K.-hoz jóformán semmi közöm sincsen s ezért nagyon kérek, intézkedj mielőbb, hogy nevem sehol se szerepeljen, mint szerkesztő, amely cím semmiképpen sem illet meg engem.” (362. levél, 1933. febr. 15.) S valóban, a Kalangya Könyvtár 3. és 4. kötetét már Szirmai Károly szerkesztette.

Vázlatos áttekintésünkben csak néhány könyv megjelenési körülményeire utaltunk konkrétan, hogy illusztráljuk Szenteleky irodalomszervező tevékenységét. Felmerülhet bennünk a kérdés: vajon miért végezte ezt az áldozatkész munkát? A választ maga Szenteleky adta meg Kende Ferencnek írt levelében (364. levél, 1933. febr. 18.): „Én szívesen csinálom a dolgaimat, a kritikát, a buzdítást, az útmutatást, a tervek és elgondolások felvázolását, ezt a szívós kazinczskodó szerepet, . . . nem hiúságból – munkám nagyobb részéről úgysem lehet tudomást szerezni – hanem tisztán kötelességérzetből.” Tanuljuk meg tőle legalább ezt a kultúránkhöz való ragaszkodást, a kitartást, a mások munkájának a megbecsülését! És tiszteljük benne a fáradhatatlan, áldozatkész szervezőt is, ne csak az alkotót!

A Jugoszláviai Magyar Könyvtár kötetei

1. Jovan Dučić: Álmodó városa (1933)
2. Sz. Szigethy Vilmos: A vármegye kapujában (1933)
3. Börcsök Erzsébet: A végtelen fál (1933)
- 4–5. Ákácok alatt / Szerk. Szenteleky Kornél. 1–2. kötet (1933)
6. Arányi Jenő: A szentendrei bírós (1934) – díjnyertes regény
7. Cziráky Imre: . . . mosoly. . . könny (1933)
8. Gergely Boriska: Nagyokról kicsinyeknek (1933)
- 9–10. Tamás István: A kék vonat 1–2. kötet (1934)
- 11–12. Városok. . . falvak. . . 1–2. kötet (1933)

A Kalangya Könyvtár kötetei

1. Farkas Geiza: A fejnélküli ember (1933)
2. Szirmai Károly: Ködben (1933)
3. Radó Imre: Áram (Szerk. Szirmai Károly) (1934)
4. Havas Károly: Az idők mélyén (1934)

Előfizetési felhívás

Mélyen tisztelt olvasónk!

Könyvtárunk első kötetét nyújtjuk át. Kérjük fogadja megértő szeretettel: megértését kérjük, mert mi nem kvantumot, hanem kvalitást adunk. Nem nyomtatott papirosi kiló száma-ra, hanem eszmei tartalmat nyújtunk. Szeretettel kérjük, mert sok hittel és energiával állunk a magyar kultúreszme szolgálatában és erkölcsi erőforrásunk olvasóink szeretete.

A mi közönségünk számszerint kicsi és ezért kultúr szempontból magyar könyvet termelni nemcsak ideális bátorság, hanem küzdelmes, nehéz vállalkozás. Mi nem vehetjük fel árban a versenyt a százezer példányokat gyártó, irodalmat üzemésített könyvkiadókkal. Ezért, ha kizárólag anyagszerűség szempontjából ítéli meg kiadványunkat, lehet, néhány dinárral drágábbak vagyunk. Az esetleges árdifferencia nem a mi hasznunk, hanem a kis példányszám előállításai többlete. Más megoldással a jugoszláviai magyar könyvkultúra kiteljesedése nem oldható meg.

Vegye mégis figyelembe, hogy az első három hónapban mit nyújtunk:

1–2–3 A „Kalangya” külföldön is már magas nívójáról elismert havi folyóiratunk három számát, Szenteleky Kornél szerkesztésében harminc kiváló munkatárs közreműködésével. E számokban indul el Radó Imre: „Mélypont alatti” című regénye, amelynek sikere az a tény, hogy egyik legnagyobb budapesti kiadóvállalat külön kiadásra máris lekötötte.

4 Ducscics Jován munkájáról már nem kell szólnunk, az Ön kezében van most, csak egy kérésünk van, olvassa el.

5 Könyvtárunk második kötete lesz Havas Károly a kéticsillagos cikkek közszeretben álló írójának regénye, „Az idők mélyén”. Az új magyar könyvtermés szenzációja ez a regény, tele ragyogó fantáziával és mélységes emberszeretettel.

6 Harmadik kötete könyvtárunknak a kedves csevegő és ragyogó tollú páratlan anekdota író Sz. Szigethy Vilmosnak a könyve lesz. Címe: „A vármegyeház kapujából”. A régi torontáli urak, a magyar élet kedves és finom felrajzolása.

7 A „Kalangya Könyvtár” első nagy regénye is ebben az évnegyedben jut el Önhöz. Szerzője Farkas Geiza. E sokoldalú nagy szellem most új formájában mutatkozik meg és nagy regénnyel lepi meg a közönséget. Regényének címe: „A fejnélküli ember”. Ebben a regényben egyedül a tudós mély látása az érdekesítő izgalommal. E regény az egyetemleges magyar irodalom egyik mesterműve és a mi büszkeségünk.

A „Jugoszláviai Magyar Könyvtár” kiadóhivatala

Subotica, 1933. január

U. i. Sorrendi változtatások fenntartásával.